

Kokkuvõte kodanikele

Euroopa Komisjon on koostanud Euroopa parimate tavade juhendi, mis hõlbustab VKEde juurdepääsu riigihangetele

Mis tingis juhendi koostamise?

Liikmesriikide riigihangete turu koguväärtus oli 2006. aastal ligikaudu 1800 miljardit eurot, moodustades 16% ELi SKTst. Erilist tähelepanu tuleb pöörata väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) juurdepääsule kõnealustele turgudele: VKEsid peetakse üldiselt ELi majanduse tugisambaks ja selleks, et täielikult kasutada nende potentsiaali töökohtade loomisel ning majanduskasvu ja innovatsiooni edendamisel, **tuleb hõlbustada VKEde juurdepääsu riigihanketurgudele.**

Miks on vaja võtta meetmeid ELi tasandil?

Juhendi koostamisel konsulteeritud sidusrühmad rõhutasid, et **selleks et hõlbustada VKEde juurdepääsu riigihangetele, ei ole kõige vajalikum mitte muudatuste tegemine ELi riigihankedirektiivides, vaid pigem tellijate hanketavade muutmine**, et suurendada nende teadlikkust VKEde eriolukorrast, et nad kasutaksid suuremal määral ELi direktiivide pakutavaid erinevaid võimalusi ja kavandaksid lepingute sõlmimise menetlusi selliselt, et VKEd saaksid konkureerida võrdväärsel tingimustel.

See on esimene kord, kui asjaomased riigihanke-eeskirjad ja -tavad koondatakse ühte dokumenti, **võimaldades liikmesriikidel ja tellijatel saada kasu teistes liikmesriikides saadud kasulikest kogemustest.**

Milline on majanduslik olukord?

2007. aastal Euroopa Komisjoni tellimusel läbiviidud uurimuses hinnati, et 2005. aastal moodustas VKEde osakaal ELi lävendi ületanud riigihangete mahust 42%, mis vastab 64%le lepingute arvust. Ilmselt on need arvud seotud üksnes ELi direktiividega sätestatud lävendi ületanud riigihankelepingutega ega võta arvesse VKEdega sõlmitud erineva mahuga allhankelepinguid.

Kui võrrelda kogu ELi majanduses VKEde tegevusest tulenevat ettevõtjate vastavat kogukäivet (58%) ja VKEde poolt **peatöövõtjatena** võidetud ELi lävendi ületanud riigihankelepingute mahtu (42%), ilmneb, et juba praegu sõlmitakse arvestatav osa sellistest lepingutest VKEdega, kuid arenguruumi on veel küllaga.

Milline on parimate tavade juhendi eesmärk ja sisu?

EÜ riigihankeõigus tagab turgude avamise küll kõigile ettevõtjatele, aga selle mõned sätted on eriti olulised VKEde jaoks, kuna need pakuvad lahendusi probleemidele, millega VKEd või peamiselt VKEd silmitsi seisavad.

Sellest tulenevalt on kõnealusel dokumendil kaks eesmärki: esitada liikmesriikide tellijatele üldised suunised selle kohta, **kuidas nad saaksid ELi õigusraamistikku rakendada** viisil, mis soodustaks VKEde osalust lepingute sõlmimise menetluses, ning **tõsta esile mitmeid riiklikke eeskirju ja tavasid**, mis hõlbustavad samuti VKEde juurdepääsu riigihankelepingutele. Neid iseloomustavad eri liikmesriikidest saadud kasulikud kogemused.

Parimate tavade juhendis käsitletakse lahendusi peamistele raskustele, mida VKEd on kogenud ja millest nad on teada andnud. Lahendused on koondatud järgmiste teemade kaupa:

- Lepingumahuga seotud raskuste ületamine
- Juurdepääsu tagamine asjakohasele teabele
- Esitatud teabe kvaliteedi ja mõistetavuse parandamine
- Asjakohaste kvalifikatsioonitasemete ja finantsnõuete kehtestamine
- Halduskoormuse vähendamine
- Kulutuste otstarbekuse väärtustamine hinna asemel
- Piisava aja võimaldamine pakkumiste koostamiseks
- Maksete õigeaegsuse tagamine